

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

945431

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

JAWNE

Egz. Nr 1

15 107 02

BANK INFORMACJI Z ĆWICZEN

Dowódczo-sztabowe, dwuszczeblowe ćwiczenie ze środkami łączności w terenie pk. „SEWER-79”

Na temat: ORGANIZACJA I KIEROWANIE DZIAŁANAMI BOJOWYMI KA W CELU ODPARCIA PRZEWAŻAJĄCYCH SIĘ NIEPRZYJACIELA I PRZEJŚCIE DO NATARCIA WE WSPÓLDZIAŁANIU Z SIŁAMI MARYNARKI WOJENNEJ W WARUNKACH UŻYCIA BMR W TOKU NATARCIA

(ćwiczenie w NAL NRD)

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP, Batal Zborów Specjalnych

42644

945431

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

15 10 70 2

BANK INFORMACJI Z ĆWICZEN

Dowódczo-sztabowe, dwuszczeblowe ćwiczenie ze środkami łączności w terenie pk. „SEWER-79”

Na temat: ORGANIZACJA I KIEROWANIE DZIAŁANAMI BOJOWYMI KA W CELU ODPARCIA PRZEWAŻAJĄCYCH SIŁ NIEPRZYJACIELA I PRZEJŚCIE DO NATARCIA WE WSPÓLDZIAŁANIU Z SIŁAMI MARYNARKI WOJENNEJ W WARUNKACH UŻYCIA BMR W TOKU NATARCIA
(ćwiczenie w NAL NRD)

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Dział Zbiorów Specjalnych

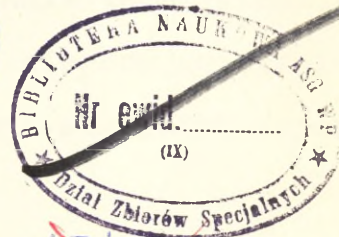
~~XXXXXXXXXX~~
42644

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen.broni K.Świerczewskiego

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH - KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

Egz.....

BANK
INFORMACJI Z ĆWICZEŃ

Dowódczo-sztabowe, dwuszczeblowe ćwiczenie ze środkami łączności w terenie p.k. "SEWER-79" na temat:
ORGANIZACJA I KIEROWANIE DZIAŁANAMI BOJOWYMI KA W CELU ODPARCIA PRZEWAŻAJĄCYCH SIŁ NIEPRZYJACIELA I PRZEJŚCIE DO NATARCIA WE WSPÓLDZIAŁANIU Z DZIAŁAMI MARYNARKI WOJENNEJ W WARUNKACH UŻYCIA BMR W TOKU NATARCIA"

/ćwiczenie w NAL NRD/

BIBLIOTEKA NAUK WOJSK WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 42644

WARASZAWA

LUTY

1979r.

I. OGÓLNE DANE O ĆWICZENIU

Ćwiczenie pk. SEWER-79 prowadzone było przez dowódcę wojsk lądowych NAL gen.pułk. Stechbartha z V OW w Neubrandenburgu i miało charakter ćwiczenia dowódczo-sztabowego, dwuszczeblowego, ze środkami łączności w terenie.

Temat ćwiczenia "Organizacja i kierowanie działaniami bojowymi KA w celu odparcia przeważających sił nieprzyjaciela i przejście do natarcia we współdziałaniu z siłami marynarki wojennej w warunkach użycia BMAR w toku natarcia".

Cele szkoleniowe ćwiczenia obejmowały następujące zagadnienia:

1/ doskonalenie dowództw i sztabów w:

- utrzymaniu wysokiego stanu moralno-politycznego podległych wojsk;
- realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnych;
- organizowaniu osłony granicy państwowej i zajmowaniu rejonu wyjściowego dla odparcia agresji;
- przejściu od działań obronnych do natarcia;
- przygotowaniu I zmasowanego uderzenia jądrowego;
- likwidacji skutków uderzeń BMAR.

2/ doskonalenie umiejętności praktycznego działania w terenie /prowadzenie rekonesansów i organizowanie współdziałania/.

Ćwiczenie obejmowało 5 etapów ćwiczebnych i prowadzone było na obszarze Meklemburgii w rejonie SCHWERIN, POTSDAM, NEUBRANDENBURG, ROSTOCK.

W ćwiczeniu uczestniczyły dowództwo V KA, dowództwa ogólnowojskowych ZT oraz związków taktycznych i oddziałów rodzajów wojsk korpusu, a także grupy operacyjne dowództwa marynarki wojennej, wojsk lotniczych i OPK oraz dowództwa Wojsk Obrony Pogranicza "Północ" i sztab jednej DZmot /AR/.

Aparat rozjemczy i podgrywający znajdował się przy poszczególnych sztabach uczestniczących w ćwiczeniu. W charakterze elementów podgrywki użyte były grupy operacyjne zasadniczych oddziałów dywizyjnych /także wraz z rozjemcami/.

Stanowisko dowodzenia kierownictwa, rozmieszczone w specjalnie na ten cel posiadany przez MON NRD pociągu, znajdowało się na boczniczy kolejowej w rejonie m. KAROW.

Stanowiska dowodzenia ćwiczących wojsk rozmieszczone były w terenie na rzeczywistych odległościach - odpowiadających ich taktycznemu położeniu w rejonie wyjściowym wojsk do operacji, a ich przegrupowanie w czasie dynamiki walki odbywało się na odległościach odpowiadających aktualnej sytuacji.

W czasie ćwiczenia przeżabiano zagadnienie wydzielenia dowództwa OW czasu wojny oraz problematykę mobilizacyjną w wybranych sztabach terenowych i wyznaczonych jednostkach wojskowych.

Całość ćwiczenia prowadzona była w języku niemieckim. Językiem rosyjskim posługiwano się w ostatnim dniu ćwiczeń, podczas meldowania decyzji do likwidacji skutków użycia BMAR i prowadzenia dalszego natarcia.

II. SZCZEGÓŁOWA INFORMACJA O PRZEBIEGU ĆWICZENIA

1. Zamiar stron

A. Przeciwnik, a w jego składzie Jutlandzki KA /cztery dywizje/ i 1 KA/H/ oraz zgrupowanie desantowe /2 DPM/A/ prowadząc na kierunkach nadmorskim i jutlandzkim ćwiczenia z wojskami skrycie przygotował agresję przeciwko NRD. Siły NATO uczestniczące w ćwiczeniach na terytorium RFN nie zostały po zakończeniu szkolenia wycofane do krajów macierzystych.

V OW zgodnie z określonymi planami operacyjnymi przygotowywał się do odparcia ewentualnej agresji nieprzyjaciela i w

tym celu z jego składu utworzono XV KA w składzie trzech dywizji zmotoryzowanych /w tym jednej gwardyjskiej radzieckiej/, a dodatkowo od D1 - jednej dywizji pancерnej oraz okręg wojskowy czasu "W" /tzw. terytorialny okręg wojskowy/.

Uwzględniając możliwy kierunek działania JKA, XV KA otrzymał zadanie wzbronić natarcia nieprzyjaciela na północ BERLIN, aktywnymi działaniami stworzyć warunki wprowadzenia do bitwy na kierunku Jutlandzkim 4 A z jednoczesnym przejściem do działań zaczepnych dwoma dywizjami w kierunku LÜNEBURG, BREMA.

Korpus po przejściu do działań zaczepnych powinien być osłaniać prawe skrzydło lewego sąsiada /7 A/ i pod koniec operacji wyjść na wybrzeże M. PÓŁNOCNEGO od ujścia ŁABY do WILHELM-SHAFEN, blokując HAMBURG od pld-zachodu.

Dowódca Korpusu zdecydował zająć rejon wyjściowy do operacji w pasie szer. ok. 140 km na odległości ok. 40 km od umownej granicy państwowej. Uwzględniając ukształtowanie i pokrycie terenu, a w związku z tym możliwe kierunki działania zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela, wyznaczył z każdej DZmot pułk zmechanizowany na BWP wzmocniony artylerią dla osłony granicy państwowej /na rubieży oddalonej od niej ok. 5-10 km/. Po odparciu uderzenia JKA, głównie siłami osłony, zamierzał stworzyć warunki wejścia do bitwy 4 A, a jednocześnie przejść do natarcia DPanc i DZmot mając w drugim rzucie pozostałe dywizje korpusu.

B. Wskaźniki operacji zaczepnej XV KA założono następująco:

- szerokość pasa działania	- 100 km
- głębokość zadania bliższego	- 150 km
czas trwania	- 3-4 dni

średnie tempo natarcia	- 40-50 km/doba
- głębokość zadania dalszego	- 190 km
czas trwania	- 3-4 dni
średnie tempo natarcia	- 50-60 km/doba
- ogółem głębokość operacji	- 340 km
czas trwania	- 6-8 dni
średnie tempo natarcia	- 40-55 km/doba

C. Skład stron

1/ Nieprzyjaciel:

Jutlandzki KA - JDZ, 6 DZ, 7 Zgrupowanie taktyczne /odpowiedni dywizji brytyjskiej/, HSK-14 /14 DPZmot dpr "L"

1 KA /H/ - 1, 4 DZ; 101 BP, 5 DP, dpr "L",

2 DPM /A/.

2/ XV KA w składzie:

11, 17 DZmot; 18 gw DZmot /AR/, od D1 - 19 DPanc;

BROT, KBAA; pappanc, prplot, bot, psap, ppont, KPTBR,

PTBRPlot, pż i inne jednostki korpusne.

W wyniku tego operacyjny stosunek sił w pasie działania korpusu wyniósł 1,5 : 1, a na wybranych kierunkach 4:1 na korzyść nieprzyjaciela.

2. W zamiarze do ćwiczenia uwzględniono takie elementy jak:

a/praktyczne przeciwiczenie organizacji współdziałania XV KA z Wojskami Ochrony Pogranicza, flotą wojenną NRD, siłami wojsk lotniczych i OPK oraz wojskami sojuszniczymi, a w tym DZmot /AR/,

b/ włamanie nieprzyjaciela na głębokość 40-50 km, tj. częściowo na głębokość I rzutu dywizjo, co spowodowałoby konieczność zmiany stanowisk dowodzenia,

c/ konieczność obrony wybrzeża równoległe z odpieraniem przez ważających się nieprzyjaciela,

d/ zmiany w podporządkowaniu związków taktycznych, tj. przyjęcia w skład KA jednej DPanc, z równoczesnym przekazaniem do odvodu frontu jednej DZmot w czasie likwidacji przez nią desantu morskiego,

e/ przejście do działań zaczepnych w zmienionym składzie - mając dwie dywizje /DPanc, DZmot/ w I rzucie, równocześnie z wprowadzoną do bitwy armią,

f/ działanie korpusu w składzie koalicyjnym,

g/ użycie broni jądrowej przez nieprzyjaciela z chwilą uzyskania zdecydowanej przewagi przez "Wschodnich", udział KA w I zamasowanym uderzeniu jądrowym frontu, przeprowadzenie likwidacji skutków użycia BMAR oraz dalsze prowadzenie działań. W celu osłabienia potencjału jądrowego nieprzyjaciela przewidziano zwalczanie środków napadu jądrowego JKA już w okresie konwencjonalnym wojny,

h/ rezygnacja z wykonywania kontrataków szczebla korpusu ze względu na przewagę nieprzyjaciela i ugrupowanie KA w jednym rzucie.

3. W ćwiczeniu założone były dwa cele badawcze:

1/ Sprawdzenie zasad organizacji punktów dowodzenia, tj. SD, ZSD i TSD.

2/ Organizacja przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela z jednoczesnym porażeniem obrony ppanc przy wykorzystaniu artylerii strzelającej z zakrytych SO, środków ppanc i śmigłowców szturmowych.

/Ciąg dalszy tego problemu badany będzie w czasie ćwiczeń taktycznych ze strzelaniami bojowymi batalionów i pułków zmot. Istotą problemu jest sprawdzenie skuteczności ognia wszystkich środków ogniowych, by być przekonanym o prawidłowości przyjętych teoretycznych rozważań/.

4. Przebieg ćwiczenia według etapów

Kierownictwo ćwiczenia przeprowadziło instruktaż do ćwiczenia w dniach 2-3.2.1979 r. dla kierownictwa i rozjemców. Było to o tyle istotne, że całość obiegu informacji odbywała się bez wydawania pisemnych założeń /oleat/..Rozwój sytuacji podgrywany był przez rozjemców i grupy operacyjne oddziałów dywizyjnych i stanowił podstawę do podejmowania decyzji przez ćwiczących dowódców, i odwrotnie - trafność decyzji powziętych przez dowódców była uwzględniana podczas podgrywki sytuacji. Działalnością rozjemców kierował główny rozjemca, który po analizie przyjętych decyzji koordynował działalność rozjemców w zakresie podgrywki działania nieprzyjaciela i wojsk własnych. Do pomocy jemu wydzielono /do poszczególnych zespołów rozjemców/ po jednym członku zespołu autorskiego ćwiczenia.

Niektóre elementy, które nie były bezpośrednio zależne od decyzji ćwiczących podgrywane były w oparciu o opracowane plany /np. wykrywanie obiektów do uderzeń jądrowych/.

I Etap

"Wprowadzenie wyższych stopni gotowości bojowej. Zajęcie rejonu ześrodkowania /rejonu wyjściowego do ćwiczeń/".

Czas: 6.00 5.2 - 20.00 5.2.

Zagadnienia /szkoleniowe:

1. Wprowadzenie pełnej gotowości bojowej wojsk w rejonach stałej dyslokacji.
 2. Planowanie i organizacja przesunięcia organów dowódczych i wojsk do rejonów ześrodkowania.
- Wykonanie marszu.

Przebieg etapu:

Dnia 5.2 ok. 6.00 przekazano dowódcom informację o przejściu SZ NATO w stan wojenny z jednoczesnym zadaniem przejścia dowództw i GO do rejonu ześrodkowania. W tym też czasie utworzono dowództwo XV KA, wydzielając dowództwo terytorialnego OW na czas "W".

W ciągu godzin przedpołudniowych wypracowano decyzje, a poszczególni dowódcy zameldowali je swoim przełożonym. Po zatwierdzeniu decyzji - dowódcy postawili zadania do zajęcia rejonu wyjściowego. Do godz. 20.00 rozwinięto system dowodzenia. Cele szkoleniowe etapu zostały zrealizowane. Zwłaszcza marsz jednostek ćwiczących wykonany został zgodnie z obowiązującymi normatywami, mimo trudnych warunków zimowych /gruba pokrywa śnieżna/.

W ciągu dnia meldowali swoje decyzje do mobilizacji - dowódca OW czasu "W" oraz wyznaczone dowództwa szczebla wojewódzkiego /Wehrbezirkskommando/.

Do godzin nocnych zajęły swoje rejony wojska /umownie/.

II Etap

"Planowanie i organizacja działań bojowych i zajęcie rejonu wyjściowego".

Czas: 20.00 5.2 - 5.00 7.2.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Przejęcie związku taktycznego AR w skład KA.
2. Powzięcie decyzji i postawienie zadań przez dowódcę KA.
3. Przeprowadzenie rekonesansu i organizacja współdziałania w terenie.
4. Meldowanie decyzji przez dowódcę KA i dowódców ZT.
5. Dowodzenie wojskami podczas wykonania marszu do rejonu

wyjściowego i w rejon osłony granicy państwowej.

Przebieg etapu:

O godz. 20.00 5.2 przekazano dowódcom wstępne zarządzenia do działań. Jednocześnie napływały z różnych źródeł dane o narastaniu gotowości w ZO nieprzyjaciela /JKA, PGA/ oraz przygotowywaniu zespołu desantowego na wyspach duńskich. O godz. 21.00 dowódcy KA przekazano dyrektywę operacyjną. W ciągu nocy wypracowywano decyzję do operacji; zamiar walki dowódca KA meldował w godz. rannych 6.2, po czym do godz. południowych praktycznie prowadzono w terenie rekonesans rejonu wyjściowego. Stanowił on podstawę do sprecyzowania decyzji, którą dowódca KA zameldował o 16.00 6.2.

W godz. popołudniowych postawiono zadanie DPanc na przegrupowanie do rejonu wyjściowego.

O 2.00 7.2 przekazano informację do sztabu KA, że w wojskach NATO przekazano sygnał "alarmu wzmożonego", a następnie o ruchu wojsk w kierunku granicy NRD oraz zespołu desantowego z rejonu wysp duńskich. Do godz. 5.00 zakończono rozbudowę fortyfikacyjną w rejonach osłony i wyjściowych oraz systemu zapór inżynierskich.

III Etap

"Dowodzenie działaniami bojowymi w celu odparcia natarcia przeważających sił nieprzyjaciela w strefie granicznej".

Czas: 5.00 7.2 - 8.00 8.2.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Dowodzenie wojskami osłony w celu odparcia przeważających sił nieprzyjaciela we współdziałaniu z WOP.
2. Prowadzenie obrony przeciwdesantowej we współdziałaniu z siłami marynarki.

3. Dowodzenie obroną sił głównych KA.

4. Powzięcie decyzji, planowanie i organizacja natarcia KA na kierunku nadmorskim.

Przebieg etapu:

O 6.00 7.2 wojska PGA i JKA po zmasowanym uderzeniu lotnictwa przekroczyły granicę państwową i nawiązały walkę z wojskami osłony XV KA; jednocześnie nieprzyjaciel wysadził część sił zespołu desantowego /z 2 DPM/ na wybrzeżu, zagrażając prawemu skrzydłu KA. Wykorzystując przewagę, nieprzyjaciel spychał siły osłony /do 12.00 na głęb. 10-15 km/. W połowie D1 siłom 3 Floty udało się rozbić siły morskie NATO na Zach. Bałtyku i wzbronąć dopływu świeżych sił do rejonu desantowania.

Ok. 17.00 KA otrzymał wstępnie zarządzenie dot. stworzenia warunków wprowadzenia do bitwy 4 A oraz przejścia do natarcia XV KA.

Do 18.00 7.2 natarcie przeciwnika zostało w zasadzie zatrzymane przy głębokości włamania 30-40 km. W tym samym czasie dowódca 4 A poinformował dowódcę KA o decyzji na wprowadzenie armii do bitwy.

O 19.00 7.2 dowódca korpusu otrzymał zarządzenie bojowe na przejście do operacji zaczepnej oraz podporządkowano mu 19 DPanc i 24 BAA z odwodu frontu.

W ciągu nocy natarcie nieprzyjaciela ostatecznie załamano. Dowódca KA zameldował decyzję do natarcia oraz wysłuchał decyzji dowódców dywizji.

W tym czasie dokonano przesunięć stanowisk dowodzenia.

W ciągu nocy siły morskie 3 Floty zmusiły do odejścia w rejon Cieśnin Duńskich okręty NATO, które jednakże przeszły do blokady wyjść ^Z ~~NA~~ BAŁTYKU.

IV Etap

"Przejście KA do natarcia".

Czas: 8.00 8.2- 5.00 9.2.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Dowodzenie wojskami KA dla zapewnienia wprowadzenia do bitwy 4 A.
2. Przejście sił głównych KA do natarcia.
3. Wprowadzenie II rzutu KA do walki.

Przebieg etapu:

O 8.00 8.2 4A i XV KA przeszły do działań zaczepnych i rozwijały powodzenie. W tym czasie 18 DZmot wyszła z podporządkowania KA do odwodu frontu - z zadaniem ostatecznego rozbicia desantu nieprzyjaciela.

Od 12.00 KA, wykorzystując powodzenie 4A, naciera z powodzeniem, spycha oddziały opóźniające nieprzyjaciela ~~na~~ w kierunku zachodnim. JKA obsadza podchodzącymi z głębi odwodami dogodne rubieże do obrony, a 3 Flota skutecznie wzbrania ewakuacji 2 DPM z rejonu desantowania.

Do godzin wieczornych nieprzyjaciel odrzucony został na głęb. 40-45 km, okrążono i zniszczono we współdziałaniu z 7 A część sił 1 KA /H/. W godzinach nocnych dokonano przesunięcia SD według decyzji dowódcy KA i dowódców dywizji.

Stwierdzono też narastanie symptomów zagrożenia użycia BMAR przez wojska NATO.

V Etap

"Dowodzenie wojskami nacierającymi na kierunku nadmorskim i udział w I zmasowanym uderzeniu jądrowym frontu".

Czas: 5.00 9.2 - 18.00 9.2.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Dowodzenie natarciem w kierunku wybrzeża i zakończenia

rozbitcia zgrupowania desantowego nieprzyjaciela.

2. Organizacja i udział KA w I zmasowanym uderzeniu jądrowym

3. Powzięcie decyzji i postawienie zadań dla odtworzenia zdolności bojowej wojsk i likwidacji skutków użycia BMAR przez nieprzyjaciela.

Przebieg etapu:

Od godz. 5.00 9.2 narastają symptomy dot. możliwości użycia przez wojska NATO broni jądrowej, a dowódcę KA poinformował osobiście dowódca frontu o możliwości wybuchu wojny jądrowej w godzinach przedpołudniowych 9.2.

Dowódca KA w tej sytuacji nakazał doprowadzić wojska raketowe do gotowości nr 3. Od 6.00 zaczęto precyzować obiekty do I UJ. O godz. 7.00 przekazano sygnał na doprowadzenie WR do gotowości nr 2. Sygnał na osiągnięcie gotowości nr 1 przekazano o godz. 8.00 - podając jednocześnie czas wykonania I UJ na godz. 9.00. Bez przerwy napływały uaktualnione współrzędne celów do jednostek raketowych.

W trakcie narastania gotowości WR do I UJ nieprzyjaciel intensyfikował zakłócenia radioelektroniczne - zmuszając dowództwa do dokonania manewru taktycznego i technicznego środkami łączności.

O godz. 9.00 wykonano I UJ w formie uderzenia spotkaniowego. Po uderzeniach jądrowych przeciwnik wykonał uderzenia lotnictwem środkami jądrowymi i klasycznymi

XV KA wykonał w I UJ 21 uderzeń, z tego:

ROT - 9 uderzeń, przy czym w drugim starcie

3 uderzenia po 90 minutach;

RT - 12 uderzeń - tylko dywizjonami dywizji pierwszego rzutu.

Taka ilość uderzeń stanowiła 35% ogółu środków jądrowych przy-

dzielonych na operację /ROT - 19, RT - 38, bomb jądrowych - 5/.

Nieprzyjaciel wykonał 38 uderzeń jądrowych na wojska korpusu, z tego 9 fugasów jądrowych oraz ok. 10 uderzeń chemicznych. W wyniku tego, straty XV KA wyniosły ok. 24% stanu osobowego, zniszczono 7 wyrzutni /ROT - 4, RT - 3/, ok. 240 dział, 330 czołgów, 130 BWP i 100 środków ppanc. Wyprowadzono z walki 3 sztaby, w tym SD KA.

Straty przeciwnika oceniono na:

- zniszczonych - środki NJ - 1 KA/H/, 6 DZ/NZ/;
- SD - 1 KA, 1 i 4 DZ/H/
- do pięciu bz, bcz,

- znacznie osłabiono zgrupowanie artylerii nieprzyjaciela.

W zaistniałej sytuacji dowództwo KA /1 ZT/ przystąpiły do oceny sytuacji i likwidacji skutków uderzeń jądrowych.

Jednocześnie wojskami, które zachowały zdolność bojową prowadzono dalsze działania, w tym też odbył się drugi start rakiet OT /ok. 10.30/.

Likwidacja skutków prowadzona była wg ogólnie przyjętych zasad, z tym, że na odtworzenie dowodzenia zużyto ok. 3 godzin, zaś decyzję do dalszych działań dowódca KA ogłosił ok. 16.00.

Istotą decyzji było - prowadząc likwidację skutków użycia BMAR, wykonać grupowe uderzenie rakietowe /10 ROT i RT/ na siły 5 DP/H/, następnie wykorzystując po 3 e/l LMB i ŚWO prowadzić dalsze natarcie 19 DPanc i 17 DZmot, obchodząc rejon skażone wyjść na rubież rz. ELBE, sforsować ją z marszu z wykorzystaniem dwóch desantów taktycznych /po bpzmot/, rozbić 5 DP/H/, po czym sforsować Kanał Boczny Łaby, rozwijać

natarcie na kierunku CUXHAVEN i NORDEN /w kier. wybrzeża M. PÓŁNOCNEGO/. W drugim rzucie mieć jedną dywizję /11 DZmot/.

Do likwidacji skutków UJ użyć siły i środki GRE dywizji; GRE KA wykorzystać na prowadzenie zabiegów likwidacyjnych w BROT.

Na tym etap zakończono, ogłaszając jednocześnie koniec ćwiczeń.

III. OGÓLNE WNIOSKI I DOŚWIADCZENIA

a/ Organizacja dowodzenia KA

System dowodzenia KA przyjęto wg ustaleń obowiązujących w WP - elementy systemu:

SD - zasadniczy element /20% obsady sztabu, jako personel stały, 60% - obsada zmienna/,

ZSD - 20%obsady sztabu, jako personel stały,

TSD - element dowodzenia tyłami.

Na SD i ZSD zawsze rozwinięte są dwa WŁ, brak środków nie pozwala rozwinąć WŁ na TSD; tendencją jest stworzyć także trzeci WŁ Korpusu.

Uważa się, że z TSD dowodzenie może być tylko krótkotrwałe, dla ciągłego dowodzenia wymagane jest wzmocnienie ludźmi i środkami łączności.

Nie przewiduje się przekazywania dowodzenia na SD dywizji. Może być organizowane SDO dcy KA w określonych sytuacjach.

Na SD organizuje się PCD w namiocie. Znajduje się w nim dowództwo i sztab KA oraz szefowie rodzajów wojsk i służb /mający bezpośrednie połączenie telefoniczne ze swoimi sztabami/. W namiocie pracuje zespół planowania sztabu ze specjalnym przepierzeniem. Przewiduje się zastąpić namiot dwoma zawczasu oprzyrządzowanymi kontenerami.

Zwraca uwagę:

- posiadanie na SD ruchomej stacji obliczeniowej /maszyny liczącej typu C 8205/, zdolnej do wykonania szeregu operacji i obliczeń operacyjno-taktycznych;

- brak na PCD poglądowych plansz podświetlonych z wyjątkiem tablicy poglądowej obrazującej położenie wojsk, wszystkie inne zapisy na tablicach wykonuje się sposobem tradycyjnym /na kartonie kreślarskim/;

- ochrona PCD - ogrodzenie zasiekami z drutu kolczastego i wartownikami; wejście jest tylko możliwe za okazaniem przepustki /analogicznie ochraniane są inne SD/.

TSD Korpusu - rozmieszczone jest na 16 t. naczepie samochodu TATRA, zaadaptowanej odpowiednio /wmontowane oświetlenie, podpinka ocieplająca, uchwyty na środki łączności oraz przykręcane stoliki do pracy dla kwatermistrza i szefów służb/, co zwalnia sztab kwatermistrzostwa od rozwijania namiotu. Nadwozie może być adaptowane jako sala odpraw /poprzez wymontowanie stolików/ o pojemności 30 osób.

Na TSD znajduje się druga w KA ruchoma stacja obliczeniowa /na podwoziu samochodu "Urał"/ przystosowana do obliczeń niezbędnych kwatermistrzowi. Może też wyliczać dane potrzebne sztabowi KA /jak na SD/.

Sztab szefa WRiA KA pracuje w autobusach sztabowych, pod kierownictwem szefa sztabu WRiA /dowódca WRiA przebywa z zasady na PCD/. Oficerowie sztabu podzieleni są stosownie do potrzeb - każdy zajmuje się określoną dziedziną - np. st. oficer d/s ROT, analogicznie RT, art. armijnej, rozpoznania itd.

Oprzyrządowanie autobusu w zasadzie nie odbiega od wariantów przyjętych w WP; zwraca jednak uwagę brak większej ilości materiałów poglądowych.

Korpus dysponował w czasie działań w początkowej fazie KBAA /54 armaty 130 mm/ i pappanc /36 dział 100 mm T-12/, w trzecim dniu operacji przydzielono mu z dywizji artylerii BAA /72 armaty 130 mm/.

Podczas planowania działań artylerii uwzględniono:

1/ podczas działań w osłonie granicy państwowej wzmocnienie pzmot /wydzielonych do osłony/ dwoma dywizjonami artylerii do strzelania z zakrytych SO; umożliwiło to stworzenie gęstości 18-20 dział/km na kierunkach działania zgrupowań uderzeniowych npla; analogicznie stworzono na kierunkach zagrożonych przez czołgi gęstość 20 dział ppanc/km uwzględniając w tej liczbie środki ppanc pzmot, BWP oraz działanie OPpanc dywizji /dappanc - 18 armat 100 mm T-12/,

2/ przejście do natarcia 19 DPanc wspierało 14 dywizjonów artylerii /w tym dar/, co pozwoliło stworzyć gęstości jedynie 16 dział/km, było jednak wystarczające ze względu na to, że przed frontem dywizji przeciwnik zorganizował tylko obronę doraźną - częściowo rozbudowaną pod względem inżynieryjnym. Natarcie poprzedzono jedną NO 14-minutową - zużywają 0,4 jo,

3/ forsowanie z marszu rz. ŁABA poprzedziło ogniowe przygotowanie forsowania, którego czas trwania uzależniono od tempa podejścia wojsk do przeszkody wodnej.

Uwzględniając dominujące położenie zach. brzegu zdecydowano otworzyć ogień na artylerię z chwilą, gdy oddziały KA znalazły się w odległości 8 km od własnego brzegu /przykrycie rozwinięcia/, zaś czołowe punkty oporu obezwładniać po wejściu czołgów w zasięg ognia ppk /3-4 km od rubieży punktów oporu/.

Uwzględniono w tym wypadku zwalczanie obrony ppanc nieprzyjaciela i zaplanowano:

- zwalczanie 60-70% środków ppanc w ramach punktów oporu;
- pozostałe środki ppanc /plutony i kompanie ppanc/ zwalczano jako wydzielone cele ogniem z zakrytych SO, w tym artylerię raketową;

- zastosowano pociski dymne dla oślepienia systemu obserwacji i środków ppanc na zach. brzegu rz. ŁABA.

4/ Na operację KA otrzymał 57 rakiet jądrowych /ROT - 19, RT - 38/ i 5 bomba jądrowych; z tego wykorzystano:

- w I uderzeniu jądrowym - 21 rakiet /ROT - 9, RT - 12/;

- na zadanie bliższe - 26 rakiet /ROT - 7, RT - 19/;

- na zadanie dalsze - 7 rakiet /ROT - 3, RT - 4/;

- rezerwa dcy KA - 3 rakiety /RT - 3/ i 5 bomb jądrowych.

Dywizjom przydzielono rakiet taktycznych:

- na kierunku głównego uderzenia /19DPanc, 17DZmot AR/ -

- po 11;

- na kierunku pomocniczym /11 DZmot/ - 7;

- na walkę z desantem morskim /18 DZmot/ - 6;

- rezerwa dowódcy KA - 3.

Amunicji artyleryjskiej na operację zaczepną KA przydzielono

średnio 5,1 jo w tym 5,6 jo artyleryjskiej i moździerze

5,0 jo do BM-21

i 5,0 jo do ognia na wprost, w tym

5,6 jo dla art. ppanc

4,5 jo dla ppk

z tego w pierwszym dniu operacji zużyto 1,4 jo.

Śmigłowców wsparcia ogniowego przydzielono:

- na 1 dzień działań zaczepnych - 4 p/l;

- w kolejnych dniach - 2 p/l.

b/ Organizacja pracy na SD dywizji w zasadzie nie odbiega od ogólnych wymagań i zasad.

Na uwagę zasługuje wykorzystanie ruchomej polowej stacji obliczeniowej C 8205 produkcji NRD /na samochodzie Urał/ - analogicznie jak na SD KA.

Stacja stwarza możliwości rozwiązywania szeregu programów operacyjno-taktycznych /jak zał. nr 1/ niezbędnych dla powzięcia decyzji.

Obsługę stacji /operatorzy/ stanowią oficerowie młodszy /dwóch/ - absolwenci akademii techn. radzieckich.

c/ SD BROT rozmieszczone na trzech AS /prod. NRD/, a to autobody planowania, kierowania uderzeniami i dowódcy brygady. Wyposażenie zbliżone do AS SWRiA Wojska Polskiego - pozwala podejmować dowódcy BROT decyzje do działań. Zastosowano innowacje w tym zakresie, że do pracy na mapie wykorzystuje się krąg /w stopniach/ i liniań, na którym oprócz odległości naznaczono wartości impulsów.

Na SD brygady przygotowany jest harmonogram przygotowania powtórnego startu ROT - wyliczony na 55-60 minut /w I UJ - uwzględniono drugi start 50% ROT/, jak też harmonogram czynności przy przekazaniu dowodzenia na SD wyznaczonego drat.

Na uwagę zasługuje urządzenie łączności przewodowej wewnątrz SD /urządzenie konferencyjne w AS dowódcy/, pozwalające na sprawny obieg informacji.

Odmienne rozwiązywane problemy od zasad przyjętych w WR WP:

- nie ma w programie strzelań zad. nr 6-8 dla BROT, zadania te włączono do zadań dotychczas wykonywanych pod odpowiednimi numerami;

- ustalono gotowość nr 3 A - polegającą na tym, że nosiciel

napełniony przeładowany jest na wyrzutnię, jednak nie jest scalony z głowicą;

- nieco odmienny format mają tabele komend w porównaniu z tabelą "Sokół";

- wyrzutnie ROT przygotowane są do napełniania nosicieli na wyrzutniach /praktycznie ćwiczy się taki wariant osiągnięcia gotowości rakiet/;

- w rejonie wyjściowym do operacji w BROT zorganizowane są wszystkie relacje łączności, głównie przewodowej i radioliniowej, w tym kanał utajniony; łączność radiowa oparta głównie o radiostacje R-140 i R-145 w relacji SD BROT i SD drot;

- organizacja łączności radiowej na R-140 pozwala przesuwac BROT kolejno dywizjonami tzw. metodą "szufladkowania", wymaga to podziału sztabu brygady na dwa zespoły, które kolejno przesuwają się każdy z jednym dywizjonem.

d/ W organizacji łączności zwraca uwagę wykorzystanie w rejonie wyjściowym łączności przewodowej, a w tym i łączności Ministerstwa Łączności, także w relacji SD KA do SD podległych ZT.

e/ W dziedzinie rozpoznania uwzględniało się organizację wojsk RFN wg struktury organizacyjnej "59", nie uwzględniono struktury "80" motywując faktem, iż nie zostanie ona wprowadzona, jako że w planie jest zastosowanie tzw. "struktury czwartej".

f/ W ćwiczeniu szeroko wykorzystano problemy WRE. Praktycznie systemy łączności radiowej zakłócał batalion WRE. Mimo, iż było wiadomo, że systemy łączności będą zakłócane i przed zakłócaniem radiostacje przeszły na zapasowe częstotliwości, efekty zakłóceń były znaczne i stworzyły wiele kłopotów w dowodzeniu, np. praca fonem w języku rosyjskim na kierunku z dywizją radziecką stała się niemożliwa i zmusiła do pracy w języku niemieckim W ogóle czas przekazywania informacji

ograniczał się do przerw w zakłócaniu, stąd informacje przyjmowały formę krótkich sygnałów.

Jak stwierdzali oficerowie NAL w ćwiczeniach, w czasie których używa się środków łączności, zawsze stosuje się zakłócanie systemów radiowych.

g/ Współdziałanie ze sztabem dywizji radzieckiej zapewnione było /niezależnie od tego, że utrzymywał z nią łączność oficer kierunkowy z KA - oficer radziecki znający język niemiecki/ przez wydzieloną z KA grupę operacyjną w składzie - oficer operacyjny, przedstawiciel artylerii, tyłów i łącznościowiec z wozem dowodzenia R-145. Grupa udzielała pomocy dowódcy dywizji w zrozumieniu zadań - np. kiedy wystąpiły trudności w utrzymaniu łączności oraz przy planowaniu i organizowaniu działań.

h/ Na uwagę zasługuje jeszcze forma podgrywki. Nie wydano w czasie ćwiczenia żadnych sytuacji na piśmie lub oleacie. Informacje o sytuacji napływały na SD wojsk od sztabów i grup operacyjnych niższych szczebli, sztabów współdziałających, a także od rozjemców za wojska nie reprezentowane przez ćwiczące zespoły - np. dane od GS napływały od rozjemcy, który podgrywał ich działania na tyłach nieprzyjaciela.

Podgrywka i informacje od niej napływające były podstawą podejmowania decyzji - odwrotnie, trafność decyzji była podstawą rozwoju sytuacji bojowej regulowanej przez aparat rozjemczy i podgrywający.

i/ Zwraca także uwagę duża ilość oficerów NAL znających język rosyjski - np. w dowództwie 18 DZmot /fakt. 8 DZmot/ - dowódca dywizji i jego zastępcy są absolwentami Akademii Wojskowych w ZSRR.

j/ Aczkolwiek ogólne problemy operacyjno-taktyczne rozwiązywane są wg zasad przyjętych ogólnie przez siły zbrojne państw - członków UW, występuje jeszcze specyfika w rozwiązywaniu niektórych problemów organizacyjnych, etatowych czy innych, jak:

1/ występują dość istotne różnice w wyposażeniu w sprzęt artyleryjski - jakościowo przewyższające sprzęt artylerii WP /armaty 130 mm, armaty ppanc 100 mm T-12/;

2/ pewnymi szczegółami różnią się zasady użycia WR - zadanie nr 3 A, napełnianie nosicieli na wyrzutniach;

3/ gęstości operacyjno-taktyczne artylerii ustępują możliwościom artylerii WP;

4/ wizualne przedstawienie sytuacji operacyjno-taktycznej na SD KA ustępuje możliwościom analogicznych SD w WP /wzm. szczebla armijnego/;

5/ wykorzystanie elektronicznej aparatury obliczeniowej w warunkach polowych i posiadanie szeregu programów pozwalających rozwiązywać problemy operacyjno-taktyczne na SD KA i dywizji daje niewątpliwą korzyść i wyprzedza pod tym względem WP. Wskazanym byłoby, by tym problemem zajęli się specjaliści od ETO, i wykorzystali doświadczenia NAL w tym zakresie dla potrzeb sztabów ZO i ZT WP.

Załącz. 1 na 1 ark. /jawnny/

Wykonano w 3 egz.

Egz.nr 1-3 - autor

Wykonał: ppłk SOŁTYKIEWICZ

Druk: W.R.

Nr ks.masz.: PF 21/K-13/79

P r o g r a m y
rozwiązywane przez polową ruchomą
stację obliczeniową /ETO/ na SD dywizji

1. Określenie stosunku sił stron, gęstości sił i środków na kierunkach działania, możliwości środków ppanc w zakresie zwalczania celów opancerzonych.
2. Określanie parametrów marszu.
3. Określenie czasu niezbędnego na rozbudowę inżynierską rejonu wyjściowego lub określenie możliwe rozbudowy fortyfikacyjnej rejonu wyjściowego w podanym przedziale czasu.
4. Obliczenie efektywności użycia broni jądrowej.
5. Obliczanie możliwości ogniowych artylerii na APA i AWA.
6. Określenie efektywności użycia środków OPL.
7. Określanie oczekiwanych dawek napromieniowania stanu osobowego w czasie marszu.
8. Określanie możliwości pododdziałów zabiegów specjalnych.
9. Określanie czasu desantowania taktycznego desantu taktycznego.
10. Obliczenia dla potrzeb forsowania przeszkód wodnych.
11. Określanie prawdopodobnych strat w rejonach użycia broni jądrowej.

Niezależnie od powyższego na SD i TSD KA przygotowanych jest szereg innych programów, zwłaszcza dotyczących materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Wzrost człowieka

HIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. ~~421644~~

